

Bogen indeholder en Mængde Udtalelser, som maa skyldes Uklarhed i Tanken, og som man kun kan læse med Undren. Et enkelt typisk Eksempel skal nævnes. Ved Omtalen af Monopoler udtales det lejlighedsvis om den progressive Beskatning (af Meningen fremgaar det, at der tænkes paa direkte Skatter), at denne, forsaavidt Indtægterne da ikke naar meget højt op, mere er et Udtryk for Misundelse end for Finansklogt, og at den egentlig er uden virkelig Mening. Om nogen Begrundelse af dette Standpunkt er der ikke Tale. At den progressive Skat efter de nyere finansvidenskabelige Forfattere kan begrundes ganske selvstændigt, har Forf. aabenbart overset, og at — bortset herfra — Progressionen er nødvendig for at modarbejde de indirekte Skatters ganske modsatte Tendens, lades ligeledes uomtalt. Paa det Sted, hvor den paagældende Udtalelse er anbragt, er den derhos aldeles umotiveret; i hvert Fald kunde Forf. nok have fundet en ligesaa passende Lejlighed til at udtale sig om sin Stilling til Fordelingen af den indirekte Skattebyrde.

Forf.'s Hensigt med Bogen er at anspore sine Landsmænd til forøget Energi i den økonomiske Virksomhed efter Krigen. Dette kan kun være gavnligt. Særlig indtrængende gøres der opmærksom paa den Fare, som truer vort Erhvervsliv, hvis vor Landbrugseksport efter Krigen bliver besværliggjort. I de positive Forslag, Forf. stiller til Imødegaaelse af Vanskelighederne, er der dog ikke noget særlig overraskende eller originalt.

Christian Olsen.

AXEL RUBOW og CHR. THORSEN: Samfundslære for Handelskoler, Gymnasier og Ungdomsskoler. 134 Sider. G. B. N. F. Kjøbenhavn 1916.

De sidste Aars indgribende Forandringer i Danmarks Forfatnings- og Forvaltningsforhold havde efterhaanden skabt

Bogen indeholder en Mængde Udtalelser, som maa skyldes Uklarhed i Tanken, og som man kun kan læse med Undren. Et enkelt typisk Eksempel skal nævnes. Ved Omtalen af Monopoler udtales det lejlighedsvis om den progressive Beskatning (af Meningen fremgaar det, at der tænkes paa direkte Skatter), at denne, forsaavidt Indtægterne da ikke naar meget højt op, mere er et Udtryk for Misundelse end for Finansklogt, og at den egentlig er uden virkelig Mening. Om nogen Begrundelse af dette Standpunkt er der ikke Tale. At den progressive Skat efter de nyere finansvidenskabelige Forfattere kan begrundes ganske selvstændigt, har Forf. aabenbart overset, og at — bortset herfra — Progressionen er nødvendig for at modarbejde de indirekte Skatters ganske modsatte Tendens, lades ligeledes uomtalt. Paa det Sted, hvor den paagældende Udtalelse er anbragt, er den derhos aldeles umotiveret; i hvert Fald kunde Forf. nok have fundet en ligesaa passende Lejlighed til at udtale sig om sin Stilling til Fordelingen af den indirekte Skattebyrde.

Forf.'s Hensigt med Bogen er at anspore sine Landsmænd til forøget Energi i den økonomiske Virksomhed efter Krigen. Dette kan kun være gavnligt. Særlig indtrængende gøres der opmærksom paa den Fare, som truer vort Erhvervsliv, hvis vor Landbrugseksport efter Krigen bliver besværliggjort. I de positive Forslag, Forf. stiller til Imødegaaelse af Vanskelighederne, er der dog ikke noget særlig overraskende eller originalt.

Christian Olsen.

AXEL RUBOW og CHR. THORSEN: Samfundslære for Handelskoler, Gymnasier og Ungdomsskoler. 134 Sider. G. B. N. F. Kjøbenhavn 1916.

De sidste Aars indgribende Forandringer i Danmarks Forfatnings- og Forvaltningsforhold havde efterhaanden skabt

en følelig Trang til Fornyelse af Skolebogs litteraturen paa Samfundskundskabens Omraade. Man modtager derfor allerede af den Grund denne Bog med Tilfredshed, og en Gennemgang af den viser den yderligere som særdeles velegnet til sit Formaal. Den er skrevet i et Sprog, der gør Tilegnelsen af Stoffet let selv for Læsere uden særlige Forudsætninger; den er ført saa à jour som muligt, idet den gør Rede for Grundlovsændringen, Retsreformen, Forandringerne i de sociale Love m. v.; og endelig har den med sine 134 Sider et efter Formaalet passende Omfang, saa at den uden Vanskelighed vil kunne gennemgaas paa saadanne etaarige Kursus, hvor der kun haves én ugentlig Time til Disposition.

Vanskeligheden ved Udarbejdelsen af en saadan Bog ligger vel nok særligt i Valget af Stoffet og Ordningen deraf, idet der jo er meget bestemte Grænser for, hvad der kan tages med indenfor saa snævre Rammer, og paa dette Punkt kan der nok rettes enkelte Indvendinger mod den foreliggende Bog. Hovedinddelingen af den i Stats-, Kommune- og økonomisk Samfund er naturligvis ganske paa sin Plads, men ved Behandlingen af Statsforvaltningen har Forff. valgt at inddele — ligesom Statsregnskabet gør det — efter Ministerier; og herved tabes der sikkert mere end der vindes ved, at Læsere faar Kendskab til, under hvilket Ministerium de forskellige Sager sorteres. Dette har alligevel de færreste af dem Brug for, og noget pædagogisk Moment er der i al Fald ikke deri. Paa Grund af den i mange Tilfælde nærmest tilfældige Maade, hvorpaa Sagerne er fordelt mellem de enkelte Ministerier, bliver herved sammenhørende Emner behandlet paa forskellige Steder, hvorved Sammenhængen lider Skade og Overblikket svækkes. Eksempelvis kan nævnes, at Skolevæsenet omtales baade under Undervisnings-, Forsvars-, Landbrugs- og Handelsministeriet. Ligeledes faar man Indtrykket af, at den valgte Fremgangsmaade har fristet Forff. til at lægge Vægt paa at faa nævnt de flest mulige af Statens

Virkefelter; f. Eks. havde Omtale af Teatercensuren eller Carlsbergfondet næppe været nødvendig. Men paa den anden Side kommer Bogen paa denne Maade til at indeholde en Mængde positive Oplysninger, og da disse synes at være særdeles korrekte, og Emnerne i øvrigt er behandlet paa en tiltalende objektiv Maade, kan man trygt anbefale Bogen baade til Brug i Skolerne og som en praktisk Ledetraad for dem, der ikke har anden Lejlighed til at sætte sig ind i dette Fag.

Henning Kiørboe.

F. C. BOLDSSEN: *Nutidens og Fremtidens Husmandsbrug i Danmark og vore Nabolande.* 217 S. G. E. C. Gad. Kbhvn. 1916.

Direktør Boldsen, der for nogle Aar siden i sin Bog „Haveboliger i Danmark“ beskæftigede sig med Boligspørgsmaalet i Byerne, behandler i dette Skrift Husmandsspørgsmaalet.

De ledende Synspunkter i Bogen er følgende: De nuværende Husmandsbrug er for smaa, den samlede Værdi af Jord og Bygninger bør være ca. 12 000 Kr: — Udstykningen bør i langt højere Grad end nu udføres planmæssigt; de nuværende Udstykningsforeningers Virksomhed er for spredt og tilfældig. — Besiddelsesformen skal være offentligt Fæste, saaledes at Staten ejer Jorden og Brugeren Bygninger og Besætning. Forf. naar til denne Anskuelse efter at have undersøgt og forkastet saavel Grundværdibeskatning som Grundværdistigningsafgift som specielle Foranstaltninger for Husmandsbrugene. — Hele Statens Udlaansvirksomhed, til Husmandsbrug, Byggeföreninger osv., skal centraliseres og ledes efter bestemte Principer gennem et nyoprettet Bankinstitut. Denne Tanke om Centralisation er sikkert sund, men man tvivler uvilkaarligt lidt om Bankens Evne til at klare det hele.